

Или на атрибутивна синтагма: „Люти му думи издума... С много го дари
даряват...“

Необходимо е да се подчертва, че този нов тип хекзаметър, изграден от две 8-срични полустишия, не би трябвало да се приема за буквално пренесен от народната песен размер, нито пък за негова имитация. Тук ще се спра на разликите между народен 5+3 и осмосричника на полустишието в хекзаметъра на Разцветников. Те са следните:

1. За да се осъществи цезурата, която за народния стих е метричният фактор, тя трябва интонационно да бъде създадена чрез незавършваща интонация. В стиха на Разцветников интонацията е семантично мотивирана.

2. В народния стих не се допуска анжамбман. Напротив, той е характерен за древногръцкия хекзаметър. Стихът на Омир и употребата на анжамбмана в него е широко обсъждан проблем, а през XX в. след разработките на Пари получи допълнителен тласък¹⁶.

Както посочих по-горе, стихът в „Песен втора“ свидетелства за решението на Разцветников да затвърди аналогията между народния осмосричник 5+3 и полустишието на хекзаметъра. Но той продължава да създава дактилен стих. При един не особено дълъг текст като този на „Втора песен“ това му се отдава. Но от направения анализ дотук се вижда, че този стих се характеризира с висока стилизация на ритмическия речник на акцентните единици не само в началото и края на стиха, но и пред цезурата и след цезурата, тъй като цезурата за целия текст е от един и същи тип, а именно само женска, и защото началото на второто полустишие тук има същата метрична схема, както началото на първото полустишие. Това създава проблемна ситуация, която Разцветников решава чрез отслабването на дактилната метрика вътре в полустишията. Това е единствената възможност да се въведат нови конфигурации от акцентни единици. И още тук се наблюдава началото на тенденция, която получава по-късно разгръщане, а именно: възможност за ударение върху слаба метрична позиция. Тази възможност се основава на засилването на метриката на словоразделите. Ритмично е по-съществена конфигурацията от акцентните единици, възприети в аспекта на броя на сричките, които ги съставят, от колкото дали ударението е метрично правилно. С други думи, полустишието се налага в съзнанието с това, че най-често се изгражда от 3+2+3 или 2+3+3, от колкото противопоставянето на силни и слаби метрични позиции. Вече се допуска вътре в рамките на съставящите сегменти ударението да варира. Както казах, тази тенденция ще бъде разработвана от Разцветников в по-късни преводи, но и в този текст срещаме стих, който е показателен:

О вий, презрени ахайци.

Тук е съществено, че фразовото ударение попада върху слаба метрична позиция, което би нарушило изграждането на стиха като реч, ако нямаше подкрепата на сегментацията на народния размер.

Преводът на „Осемнадесета песен“, „Изковаване щита на Ахила“, е направен на два етапа. Първо кратък откъс от 130 стиха е публикуван за първи път в изданието от 1941 г.

За разлика от другите преведени песни, например, „Песен първа“ „Свадата между Ахила и Агамемнона“, и „Песен двадесет втора“: „Двубоят между Ахила и Хектора“, преводът на „Песен осемнадесета“ започва след установяването